

Als gepubliceerd in NRC Handelsblad dd zaterdag 26 februari 2005

De nieuwe vrouwenbeweging: Red Hat Society

Tracey Metz

Vraagt een nieuwe eeuw om nieuwe vormen van emancipatie? Tracy Metz ontmoet in Amerika bont uitgedoste vrouwen met een rode hoed en een missie: genieten!

De hoed van Jean Brown zou niet misstaan op de paardenraces in Ascot. Het is een wuft geval, een knalrood dopje met hoge lussen van doorzichtig gaas. De bezoekers die in het café van het Boston Fine Arts Museum zitten te lunchen, kijken geamuseerd op als Jean langskomt, op de voet gevolgd door nog acht middelbare vrouwen, allemáál met rode hoeden op. „Aha”, zegt een vrouw aan de belendende tafel. „Daar heb je de Red Hat Society.”

De Red Hat Society is de nieuwste vrouwenbeweging, een vorm van goedlachs verzet tegen de dominante jeugdcultuur: om lid te worden moet je minstens vijftig zijn. Er zijn zelfs leden van ver in de negentig. Een politieke agenda is er niet, de enige regel is dat er geen regels zijn, het enige doel is samen plezier maken. Strijd om gelijke beloning? Op de bres voor kinderopvang? Eerlijke verdeling van zorgtaken? Niets van dat alles. De beginselverklaring luidt: „We believe silliness is the comic relief of life.” Oprichtster Sue Ellen Cooper noemt de organisatie daarom een dis-organization, een wan-organisatie.

Vraagt een nieuwe eeuw om nieuwe vormen van emancipatie? Kennelijk voelt de steeds groter wordende groep vrouwen ‘d'un certain age’ zich aangesproken: sinds de oprichting in 2000 heeft de vereniging al een miljoen leden, met afdelingen in 26 landen waaronder Australië, IJsland, Venezuela, Polen, Mexico en België. Dankzij de vergrijzing groeit de doelgroep vanzelf: volgens het US Census Bureau zijn er in de VS alleen al 42 miljoen vrouwen van boven de vijftig. Lidmaatschap gaat dwars door opleiding, klasse en burgerlijke staat heen: tot de leden behoren werkende vrouwen, gepensioneerden, huisvrouwen, oma's, vrouwen die getrouwd, ongetrouwd, weduwe, gescheiden zijn.

SAAIE DUDS

Juist dat luchtige en a-politieke van de club spreekt Jean Brown aan, een voormalige verpleegster van 61. „Het is gewoon leuk”, zegt ze. „De kinderen zijn het huis uit, de mannen zijn duds waar geen lol aan is, dus doen we het zelf.” Deze afdeling heeft wel één regel: over kwalen wordt niet gesproken. Een andere afdeling heeft zelfs een pity kitty, een potje waar de leden een symbolische boete in moeten stoppen elke keer dat ze op klagen worden betrap.

Het maandelijkse uitstapje voert vandaag naar het museum, andere keren gaan de meisjes ergens eten of een voorstelling bezoeken. „Revolutionair is het allemaal niet, hoor”, zegt Jean, „maar voor veel vrouwen van onze leeftijd is het al heel wat om nu eens een keer op te houden met redderen voor anderen en de boel de boel te laten.” Collega-lid Lee: „Als je je bedenkt dat wij van de generatie vrouwen zijn die geen broek mochten dragen, en altijd in het openbaar een hoed op moest hebben en handschoenen aan, dan is dit heel wat.”

Ze moeten lachen om de constatering dat ze nu juist een (rode) hoed dragen om zich te onderscheiden.

Jeans hoed betekent wel iets bijzonders voor haar. „Mijn moeder was hoedenmaakster. Zij leeft niet meer, dus heb ik mijn tante van 82 meegenomen toen ik deze ging uitzoeken. `Ja, die had je moeder goed gevonden’, zei mijn tante.” Voorzichtig betast ze de constructie op haar hoofd. „t Is wel een beetje lastig dat-ie zo hoog is. In de auto moet ik 'm afzetten.”

De Red Hat Society is min of meer toevallig ontstaan. Geïnspireerd door het gedicht 'Warning' van de Engelse dichteres Jenny Joseph uit 1961 had ene Sue Ellen Cooper uit Californië een vriendin, eveneens in de vijftig, een rode hoed cadeau gedaan. In dat gedicht waarschuwt de ik-figuur dat ze ongepaste dingen gaat doen als ze oud is, bijvoorbeeld in het paars gekleed zal gaan met een rode hoed erbij 'die me niet staat en me niet past'. Met andere woorden: lekker puh.

Toen Cooper met een groep vriendinnen een keer thee ging drinken, deed de hele groep voor de grap een rode hoed op. Weer andere vriendinnen hoorden ervan en deden hetzelfde. Na publicaties in een paar kranten en tijdschriften en een uitzending van de Today-show in 2000 was een beweging geboren.

Sue Ellen Cooper is van beroep een commercial artist: zij maakt illustraties voor wenskaarten en kalenders en ook muurschilderingen. „Ik wou net mijn eigen bedrijf gaan afbouwen om wat meer tijd voor mezelf te hebben”, vertelt ze telefonisch vanuit het hoofdkantoor in Californië. „Ik kon niet vermoeden wat die afspraak voor een kopje thee met een paar vriendinnen teweeg zou brengen. I'm still bewildered.”

De afdelingen tooien zich behalve met een rode hoed, ook met gekke namen: de Angels with Attitude (Texas), de Diablo Red Hotties en de Fabulous Floosies (California), de Flying Purple People Eaters (New Jersey), de Timeless Treasures (Arizona). De leden geven ook zichzelf fantasie titels, waarbij oprichtster Sue Ellen Cooper natuurlijk de allerhoogste in rang is: Exalted Queen Mother. Elke vrijdag zet ze een e-mail aan alle leden op de site, elk kwartaal gaat er een nieuwsbrief uit en vorige maand is het tijdschrift The New Red Hat Society LifeStyle Magazine in vernieuwde vorm verschenen. Sinds drie jaar wordt jaarlijks een landelijk congres georganiseerd waar inmiddels duizenden leden op af komen - het volgende is eind juni in Las Vegas. Coopers eerste boek, The Red Hat Society: Fun and Friendship After Fifty, stond drie weken bovenaan de boeken-top tien van de New York Times en er zijn 260.000 exemplaren van verkocht; over twee maanden verschijnt het vervolg, Laughlines: Tales of Inspiration and Hattitude.

ROZE HOED

Op veler verzoek is er voor vrouwen jonger dan vijftig een soort junior-vereniging in het leven geroepen: de Pinkhatters, die in plaats van rood en paars, roze en lila dragen. „We bevelen ten sterkste aan”, aldus de website, „dat men zich hieraan houdt tot aan de vijftigste verjaardag. Dit voegt een element van lol toe aan het ouder worden. Wij denken dat dit van onschatbare waarde is voor vrouwen in onze maatschappij die hebben geleerde huizenhoog tegen het ouder worden op te zien en die ouderdom tegen elke prijs te ontlopen. Wij geloven dat het ouder worden iets is om naar uit te zien, niet om tegen op te zien.”

Als de Society stilletjes toch een missie heeft, dan is dat om vrouwen van middelbare leeftijd zichtbaarder te maken en de samenleving anders tegen hen aan te laten kijken. Cooper: „Dat doen we dan niet op een schrille manier, maar met humor en gelach.”

Is het eigenlijk niet treurig, dat deze generatie kennelijk een excuus nodig heeft om buiten te spelen? „Ironisch is het wel”, zegt Cooper, „maar niet treurig. Het gaat er bij ons een stuk minder tobberig aan toe dan de bewegingen voor de vrouwenemancipatie uit het verleden. De maandelijkse bijeenkomsten noemen we dan ook geen vergaderingen maar evenementen, uitjes, get togethers. Je kunt er nieuwe vrienden maken en je leven verbreden in plaats van te laten krimpen. Want laten we wel wezen, er zijn vrouwen die het een bevrijding vinden als de kinderen het huis uit gaan en hun man ophoudt met werken, maar voor de meesten zijn dat juist de momenten dat ze minder met de buitenwereld te maken krijgen.”

INTERNATIONAAL

Nederland heeft nog geen Rodehoedsters; de dichtstbijzijnde is de afdeling in Brussel. Die bestaat sinds twee jaar, onder de naam Les Femmes des Chaperons Rouges en telt tien leden. „Dat aantal wil nogal eens wisselen omdat hier veel diplomaten en werknemers van Navo en de National Security Agency hier tijdelijk worden gestationeerd”, zegt de Amerikaanse Wanda Humphrey (54) die sinds vorige maand voorzitter is.

Tot nu toe vallen de uitjes van de Femmes des Chaperons Rouges in de categorie beschaafd vertier: theedrinken, architectuurtochten, midgetgolf, een Halloween-feest. Als het aan Wanda ligt, wordt de sociale component wat sterker. „Ik vind dat wij meer moeten doen dan alleen onszelf amuseren. Ik heb zelf geen betaald werk, maar werk als vrijwilliger. Vroeger had ik een tweedehandswinkel, nu doe ik een project dat koekjes en teddyberen naar kinderen in het ziekenhuis brengt. Als Society kunnen wij optreden als mentor voor jongere vrouwen, bijvoorbeeld op het gebied van de menopauze.”

Ze heeft gemerkt dat het moeilijker is leden te werven in Europa dan in Amerika. „Europeanen zijn gereserveerder, ze gaan minder gauw in het openbaar gek lopen doen in een paarse jurk en een rode hoed. Ze zijn ook minder gewend om social gatherings thuis te organiseren.” Ze wil wel graag wat leden erbij: nu zijn het er 10, maar 20 à 25 zou ideaal zijn. „De Red Hat Society biedt je als lid ook een internationaal netwerk. Op de site staan contactadressen van alle afdelingen, dus je hebt al gauw iemand die je kunt opbellen als je in een nieuwe stad bent. Ik hoop dat leden die naar Brussel komen ook contact met ons opnemen.”

PAARSE BOA

Uit alle paarse boa's en rode hoedjes is een volwassen bedrijf voortgekomen. Sue Ellen Cooper heeft er een meer dan fulltime baan aan, haar man en haar dochter werken er ook, evenals de vriendin aan wie ze de allereerste rode hoed cadeau deed, en er zijn ruim vijftig (parttime) medewerksters die de talloze telefoontjes en e-mails afhandelen. Cooper: „Het is niet eenvoudig om het allemaal speels te houden nu het een echt bedrijf is geworden. Krijg je te maken met zaken als een medewerkster die lunchpauzes van twee uur neemt, zogenaamd omdat er hier geen regels zijn.”

De Red Hat Society is een merk geworden. Sinds mei vorig jaar heeft de RHS een officiële product line, waarbij ze in ruil voor een percentage van de opbrengst fabrikanten licenties gunt om spullen te fabriceren in de kleuren rood en paars en met het bedrijfslogo 'Ruby RedHat', zoals hoeden, sieraden, tasje en wenskaarten. Die zijn zowel in de webwinkel te koop als in de 'gewone' winkel, het Imperium geheten, in het hoofdkantoor in Californië. Het bedrijf is doorlopend in gevecht met fabrikanten die wel RHS-spullen te koop aanbieden maar géén percentage afdragen. „Dat doen we niet graag”, zegt Cooper, „maar ik moet de werknemers betalen.” Dat doet ze uit de contributies - 35 dollar per afdeling per jaar, 18 dollar per persoon - en uit de opbrengsten van de verkoop. Het is ook mogelijk om virtueel lid te worden.

Vele bedrijven loeren op de adressenlijst van de Society met haar grote internationale achterban. „We hebben de site veel beter moeten beveiligen nadat het een paar bedrijven was gelukt met die adressen aan de haal te gaan. Leden willen niet via ons worden lastiggevallen met advertenties en reclame. Om dezelfde reden verbinden wij ons ook aan geen enkel goed doel.” Andersom heeft de Society kortingen geregeld voor leden bij verscheidene bedrijven, onder de naam Purple Perks (perks = perquisites, zeg maar privileges). Leden krijgen korting op reizen met spoorwegbedrijf Amtrak, bij diverse hotels, autoverhuurbedrijven en de Holland America Cruise Line, op diverse tijdschriften en zelfs op kaartjes voor de voorstelling 'Menopause, the Musical'.

Het lidmaatschap van de Red Hat Society is weliswaar een probaat middel om vrouwen te helpen vrolijk ouder te worden, maar niemand wil ouder worden, geeft Sue Ellen Cooper

monter toe. „Natuurlijk, het leven is nog lang niet voorbij als je vijftig word. Of zestig, zoals ik onlangs. En natuurlijk, ik sta daar voor een grote zaal vol middelbare vrouwen te doen alsof dat helemáál geen punt is. Terwijl ik het vreselijk vind."

GEDICHT WORDT WAARHEID

De Red Hat Society voert terug op het gedicht 'Warning' van de Engelse dichteres Jenny Joseph uit 1961, waarin de ik-figuur waarschuwt dat ze ongepaste dingen gaat doen als ze oud is:

*When I am an old woman I shall wear purple,
With a red hat which doesn't go, and doesn't suit me,
And I shall spend my pension on brandy and summer gloves
And satin sandals, and say we've no money for butter.
I shall sit down on the pavement when I'm tired
And gobble up samples in shops and press alarm bells
And run my stick along the public railings
And make up for the sobriety of my youth.
I shall go out in my slippers in the rain
And pick flowers in other people's gardens
And learn to spit*

Als gepubliceerd in het NRC Handelsblad van zaterdag 26 februari 2005

Red Hat Society bereikt Nederland

Zutphen heeft de primeur van de eerste Nederlandse afdeling van een internationaal pret-voor-50plus-vrouwen genootschap

De eerste afdeling in Nederland van de Red Hat Society is begin deze week in Zutphen opgericht door mevrouw Ellen de Wilde-Koolhof. Ze deed dat nadat ze het stuk in deze bijlage had gelezen, afgelopen zaterdag, over het in 2000 in Amerika opgerichte genootschap voor vrouwen van 50 en ouder, die samen plezier willen maken. Als teken van hun frivole kant zetten ze een rode hoed op. Vandaar de naam van de organisatie de Red Hat Society, het Rode Hoed Genootschap. Het genootschap van oprichtster Sue Ellen Cooper heeft inmiddels een miljoen leden, met afdelingen in 26 landen als IJsland, Polen, Mexico en België. En sinds deze week ook in Nederland, in Zutphen. Initiatiefneemster Ellen de Wilde: „Ik vind het leuk om met vriendinnen leuke dingen te doen. Daar lijkt me de Red Hat Society ideaal voor. Ik heb vriendinnen opgetrommeld en contact gezocht via de website met Amerika. En nu zijn we de eerste Nederlandse afdeling, ingeschreven onder de naam Anemone Unlimited. Een afdeling of chapter telt twaalf vrouwen, wij hebben er nu een stuk of vier. Als andere vrouwen elders in Nederland ook een afdeling op willen richten, wil ik ze daarbij graag helpen. Dan kunnen we samen ook weer leuke dingen doen", zegt Ellen de Wilde, die haar vriendin Didi van Woudenberg Hamstra-van Bosheide onmiddellijk bij haar plan betrok.

Als gepubliceerd in het NRC Handelsblad van zaterdag 5 maart 2005

Voor contact met de Zutphense tak:

e-mail: ellendewilde@hetnet.nl

Internationale website: www.redhatsociety.com

© Op beide artikelen rust auteursrecht van NRC Handelsblad BV, respectievelijk van de oorspronkelijke auteur.

Website NRC Handelsblad: www.nrc.nl